

Oponentní posudek bakalářské práce

student: Marie Kudynová
vedoucí práce: doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.
název práce: Klášter (na ostrově)

Předložená bakalářská práce je výjimečná nejen tím, jakému tématu se věnuje, ale rovněž místem a podmínkám tento úkol uvádějícím. Klášter Benediktinů na vltavském ostrově sv. Kiliána u Davle, nedaleko soutoku Vltavy se Sázavou je bezesporu tématem v současnosti, ale i nedávné minulosti neobvyklým, mnohvrstevnatým, tím pádem náročným, ale jistě také vzrušujícím. Pakliže je v kontextu asketického rámce úlohy tento přívlastek vůbec patřičný? Autorka si jistě musela při zpracování návrhu ve své mysli tvarovat, kromě domu resp. souboru jeho částí, také myšlenky o jeho obyvatelích a návštěvnících, o minulosti a současnosti a dost možná, aniž by bylo nutné jakkoliv posilovat základní, religiozní podstatu úlohy, také porovnávat hodnoty pozemského fyzického s hodnotami, jež se nacházejí takřkajíc „mezi nebem a zemí“. To mi z předložené práce subjektivně plyne.

Místo a jeho hodnoty uvádí silná historická stopa v podobě dochovaných fragmentů základů kláštera Stětí Sv. Jana Křtitele, zvaného „Ostrov“, který zde v jižní části ostrova vznikl v románské době, kdy na českém trůnu vládli Přemyslovci. Za dobu své existence odolával různým historickým událostem. Od útočných nájezdů až po živelné katastrofy do doby svého zániku, kdy počátkem 16. století jeho trosky zchvátila povodeň.

Ačkoliv hodnotit urbanistické řešení by mohlo být poněkud zavádějící, nelze opomenout sílu a jednoznačnost autorského vstupu, který položením kompaktního čtvercového tvaru kláštera v těžišti ostrova, jež je v půdoryse oválného tvaru, zcela vyplňuje jeho šíři od (vstupního) západního k východnímu (klidnému) břehu. Vznikají tak dvě „poloviny“ ostrova: jižní – veřejnosti přístupná s fragmenty, připomínající historickou památku a severní, pro veřejnost nedostupná.

Architektonická kompozice celku v základní rovině pracuje s elementy, jež jsou pro archetyp kláštera příznačné: kostel, kaple, rajská zahrada, ambit a cela. Do jednoho celku jsou jednotlivé části uspořádány lapidárně, logicky a jednoznačně, s náležitou velkorysostí, a to jak v půdorysu, tak řezu. Přízemní podnož, utváří prstenec, jež definuje prostředí vnější (krajinné) a vnitřní (chráněné), doplněný o akcent - subtilní, převýšenou hmotu kostela, který v duchu křesťanské tradice rozvíjí svůj příběh podél západo-východní osy. Ta vede věřící od vstupu k presbytáři, za nímž (pro povolané) tiše skrze sakristii pokračuje k meditativnímu závěru - kapli nad vodní hladinou, uprostřed ramene řeky, jež ostrov obtéká z východu.

Provozní řešení je přehledné – čtvercový půdorys, podélnou hmotou kostela a dalšími dvěma, kolmo na osu kostela, umístěnými chodbami rozdělen na čtyři vnitřní dvory, které jsou jednotně po svých obvodech lemovány sloupovými arkádami na rozhraní ambitu, jež zajišťuje propojení všech částí kláštera „suchou nohou“. Po obvodu půdorysu jsou rozmístěny jednotlivé, funkčně-provozní, logicky strukturované části dispozice tak, aby se vzájemně nerušily při zachování jednoty celku.

Materiálové a technické řešení vychází z celkové koncepce návrhu a reflektuje duch místa přesvědčivým způsobem. Řešení fasád je důstojně vytříbené.

Závěr:

Marie rozpracovala návrh stavby do podoby bakalářského, realizačního projektu přesvědčivě a důsledně při snaze rozvinout architektonicko-stavební kvalitu celku návrhu z předchozího stupně, architektonické studie.

Vzhledem k tomu, že tato snaha byla komplexně a pečlivě naplněna hodnotím bakalářskou práci Marie Kudynové známkou A.

Dotazy k obhajobě práce:

Jaké byly důvody pro výběr (pohledového) betonu, coby konstrukčního a z pohledu estetického působení hlavního materiálu, jeho doprava a provádění na ostrově? V tomto kontextu by bylo jistě zajímavé detailněji pohovořit o nepochybné odvaze návrhu dimenze stěn kostela, které při subtilní konstrukční tloušťce 200mm dosahující výšky 17m.

Podlahové vytápění – jaké jsou hlavní důvody / výhody volby tohoto typu vytápění v různě velkých prostorách kláštera s různými cykly užívání v rámci zimního a přechodného období?

Ačkoliv je s ohledem formální ucelenost a důslednost zpracování předloženého projektu problematika nakládání s odpady v příslušné textové části popsána, dovoluji si položit poněkud banální otázku, jenž se týká problematiky zásobování. Kde je umístěn prostor pro nádoby na odpad a jak, nejen v návaznosti na provoz kuchyně, funguje udržitelný proces likvidace různých odpadů – třídění, recyklace, odvoz apod.?

Robert Jelínek

